

[Hert Petersen.]

frie forhandlingsret. Vi gik med, fordi vi ønskede at bevare et arbejderflertal, som måske kunne have ført Danmark meget længere frem, end tilfældet er i dag. Derfor gik vi med. Nok så meget af den grund som af hensyn til den økonomiske situation. Det er muligt, det kan jeg da ikke udelukke, at vi måske har været for optimistiske i vor vurdering af socialdemokratiets muligheder for at udvikle sig i en venstreorienteret retning, en retning, hvor man virkelig ville prøve på at søge socialistiske løsninger, om ikke i 1967, så på et senere tidspunkt, 1968 eller 1969, for jeg vil da nok sige, at når vi så går videre frem og ser, hvad der er sket her i de sidste par år, så kan man jo godt få sine tvivl om, hvorvidt det offer — og det var et offer — som vi bragte i 1967, politisk var rigtigt. For nu oplever jeg jo et samarbejde mellem socialdemokratiet og de borgerlige partier, et samarbejde, som man egentlig kunne sige står i hr. Erhard Jakobsens tegn. Han er på en måde sejrherre. Hr. Erhard Jakobsen, som i efteråret 1973 væltede det daværende genetablerede samarbejde mellem socialdemokratiet og socialistisk folkeparti, det er denne hr. Erhard Jakobsen, som i dag står som en af de centrale skikkelser på grund af den politik, socialdemokratiet siden er slået ind på.

Jeg bemærkede, at økonomiminister Per Hækkerup sagde, at det forlig, der er tale om her, det binder, som forlig må gøre, over en årrække. Der står også udtrykkelig i forliget, at ændringer vedrørende forligets emner kan kun gennemføres i fællesskab. Det vil altså sige, at når det drejer sig om meget store dele af arbejdsmarkedspolitikken, når det drejer sig om boligpolitik, når det drejer sig om beskatning af kapitalgevinster, så har socialdemokratiet pantsat sine handlingsmuligheder hos hr. Erhard Jakobsen og hos 2-3, hvor mange der nu kan være, medlemmer af centrum-demokraterne i det nærmeste par år. Det er i og for sig for mig at se et nok så farligt aspekt ved dette forlig, som hermed er afdækket.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg skal helt imod min natur prøve at beherske mig og svare overordentlig kort af hensyn til forligspartierne, som sikkert har brug for natten til at se, om man kan ud-

bygge til den nye halvfemte allierede. Nu skal man ikke sige, jeg ikke har gjort noget i denne forbindelse.

Men der er nogle ting, som alligevel må frem. Først finansministerens svar — fornuftige svar — på et relativt fornuftigt spørgsmål. Jeg er indstillet på senere i PØ-udvalget at prøve at efterregne — det kan finansministeriets folk jo gøre — hvor meget det bliver. Jeg er ikke i tvivl om, at mine 9 mia kr. var for meget. Men det bliver mere end de 5,4 mia kr., hvis man tager det over de 3 år. Men det er en detalje, som vi kan tage fat på. Jeg var ikke indstillet på, at man skulle gøre tallet højere, det vil jeg gerne understrege, men mit spørgsmål gik reelt på, hvorfor man kørte i 1975-kroner, altså i priser for 1975. Det står helt klart i forliget, at det var en forudsætning. Men derfor kan det alligevel være interessant at se, hvad det vil være i 1977-78 osv. Men det kan man jo vende tilbage til, det skal man ikke gøre nu.

Jeg er noget forbavset, for i forbindelse med økonomiministerens polemiske svar til hr. Poul Hartling synes jeg — det kan vi nu se af det foreløbige referat — at økonomiministeren påstod, at de nuværende forligspartier var gået betydelig længere, end hr. Poul Hartling og venstre ønskede. Så kommer man jo til ufrivilligt at give mig en slags indrømmelse på min påstand om, at der var mange væsentlige ting, hvor man var trådt tilbage. Jeg gav denne gang kristeligt folkeparti skylden, men det kan være, at det var den femte forventede part, som indtil for nogle timer siden var venstre, men måske om nogle timer er det konservative folkeparti.

Jeg synes også, det er interessant i dette ting, hvor man diskuterer lønninger og lønglidning, at man med arbejdsgivernes tal dokumenterer, at vi er nede på en overordentlig lav lønglidningsgrad — måske den laveste, vi har været på i lange tider. Hvis jeg ikke hørte forkert, så regnede økonomiministeren sig frem til ved hjælp af Arbejdsgiverforeningen — den kan altså bruges til noget — at man var steget 3,2 pct. Men økonomiministeren var enig med hr. Poul Hartling i, at det var for meget. Det er en sag, vi kommer til at diskutere senere, for det modsvarer aldeles ikke produktivitetsstigningen og er i virkeligheden udtryk for